

Griffie ER Bonaire

Ingek.: MAR 02 2016

Volgnummer: 2016001754

Griffier: Uitv.:

Jaarverslag 2015

Griffie Eilandsraad

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
1. Organisatie.....	2
1.1 Strategie en beleid.....	2
1.2 Middelen.....	2
1.2.1 Raadsleden en griffiemedewerkers.....	3
1.2.2 Huisvesting.....	9
1.2.3 Financiën.....	10
2. Resultaat.....	12
2.1 Bijeenkomsten.....	12
2.2 Vragen en verzoeken.....	18
2.3 Registraties.....	18
2.4 Bestuurlijke stukken.....	18
3. Activiteiten en actieplan van de griffie.....	19
4. De gezamenlijke Rekenkamer.....	20
6. De ontwikkeling van het dualisme.....	21

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de afdeling Griffie over het kalenderjaar 2015. In dit jaarverslag vindt u informatie over de belangrijkste gebeurtenissen die in en rond de eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire hebben plaatsgevonden, terwijl daarnaast ook inzicht wordt geboden in de ondersteunende activiteiten van de Griffie.

1. Organisatie

1.1 Strategie en beleid

De griffie zorgt voor een zorgvuldige, klantgerichte ondersteuning en faciliteren van de eilandsraad en haar commissies, als zodanig dat de raadsleden in staat gesteld worden een goede besluitvorming te realiseren. De griffier had als prestatie voor het begrotingsjaar 2015; het opbouwen van een professioneel bureau griffie ter ondersteuning van de eilandsraadleden. De griffie stemt haar ondersteunende werkzaamheden zo goed mogelijk af op de wensen en behoeften van de raad, de vaste commissies en de individuele raadsleden. De griffier ondersteunt en adviseert de eilandsraad en zorgt voor raadsprocessen die helpen dat de eilandsraad tot weloverwogen besluiten kan komen.

1.2 Middelen

In deze paragraaf wordt beschreven welke middelen de afdeling Griffie heeft ingezet om de doelstellingen van het raads- en griffiewerk te verwezenlijken. Achtereenvolgens worden personeel, financiën, processen en informatie behandeld.

1.2.1 Raadsleden en griffiemedewerkers

In deze sub paragraaf worden, als middelen voor het griffiewerk, de griffiemedewerkers aan de orde gesteld. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de samenstelling van de raad en zijn commissies.

- **De bezetting van de afdeling Griffie was gedurende 2015 als volgt:**
 - In de functie van griffier was de heer Willem Cecilia MBA werkzaam.
 - De Griffie is per 05 januari 2015 versterkt door een beleidsmedewerker A in de persoon van mevrouw Virginia Rollan Bsc., en is zij tevens door de raad benoemd waarnemend griffier.
 - Mevrouw Latifa Felix als medewerker Raadsinformatie systeem (RIS) beschikbaar met overeenkomst van opdracht tot en met 30 juni 2015. De Eilandsraad is in november 2014 akkoord gegaan met de uitbreiding van de formatie van de griffieorganisatie met een secretariael administratief medewerker C. De uitbreiding van de formatie van de griffie met deze functie door de raad was min of meer ingegeven met het feit dat de raad zeer tevreden was met de wijze waarop de functionaris die op basis van de overeenkomst van opdracht de griffier en de raad ondersteunt. Per 01 juli 2015 is mevrouw Latifa Felix dan ook als secretariële administratief medewerker C op basis van een arbeidsovereenkomst van 1 jaar aangesteld.
 - Als beheerder Passangrahan was de heer Zamir F. Ayubi aangesteld met overeenkomst van opdracht. De heer Ayubi heeft zijn ontslag per 31-03-2015 ingediend.
 - Mevrouw Migdelia M. Janga als medewerker Passangrahan ingaande 01 juli 2015 als vervanger van de beheerder Passangrahan.

Op 01 juli 2015 vierde de heer Willem Cecilia zijn 20-jarig ambtsjubileum.

De afdeling Griffie kende in 2015 nauwelijks ziekteverzuim.

In 2015 zijn er geen functionerings gesprekken gehouden met de medewerkers. In verband met de komst van de beleidsmedewerker tevens waarnemend griffier heeft de griffier in 2015 geen vakantie opgenomen om haar in te kunnen werken en bij te kunnen staan. In 2016 zal de griffier zijn achterstallige vakantiedagen opnemen.

Naar aanleiding van de vraag van de gezaghebber in het presidium van 12 oktober 2015 zal de griffier en de griffie worden geëvalueerd middels een anonieme digitale enquête onder de leden. Vragen zullen worden gesteld die vijf werkblokken bestrijken met name:

1. Werkdruk van de raad
2. Fractieondersteuning
3. Ambtelijke bijstand
4. Organisatie griffie
5. Eigen additionele bijdrage

De resultaten van deze enquête worden gebruikt om verdere verbeterpunten voor de eilandsraad te benoemen en vervolgens uit te werken.

In het jaar 2015 was er eenmaal een driehoeksoverleg tussen gezaghebber, eilandsecretaris en de eilandgriffier.

De implementatie van de Raadsinformatiesysteem (RIS) is als zodanig gevorderd dat er op 04 september 2015 overgegaan is tot algemene bekendmaking hiervan. Het heeft lang geduurd

voordat de RIS, 24 uur vanuit thuis, buitenland of elders toegankelijk was voor belanghebbenden omdat de modem van TELBO N.V. die tussen TELBO en de firewall van de afdeling ICT (OLB) geïnstalleerd is, op een of ander manier geblokkeerd was. De RIS bevat raadsdocumenten van 2014 tot en met 2015.

Het Raadsinformatiesysteem is openbaar, met een besloten deel voor de raadsleden. Voor dit doel hebben raadsleden een laptop tot hun beschikking.

De volgende informatie is raadpleegbaar voor belanghebbenden op de RIS: vergaderschema van de eilandsraad, Oproep eilandvergaderingen, Ingekomen stukken, schriftelijke vragen en raadsvoorstellen, abonnement op raadsdocumenten, amendementen, eilandbesluiten, afkondigingbladen en meerjarenprogramma's, moties, kortverslag en besluitenlijsten, audio van de openbare vergaderingen en de begroting en jaarrekeningen. Voor de gehouden Referendum in december 2015 is hiervoor een additionele folder aangemaakt waarin informatie en documenten betreft het referendum 2015 te vinden is.

Belanghebbenden kunnen zich op www.konsehoinsular.nl of www.eilandsraad.nl of www.konsehoinsular.com of www.eilandsraad.com aanmelden voor attenderings e-mail. Zo blijven ze op de hoogte van nieuwe gepubliceerde stukken.

De griffie heeft ook een centraal email adres info@konsehoinsular.nl

In december hebben de bedrijven 'The One' en 'Green Valley' het mogelijk gemaakt dat de registratie van raadsdocumenten vanuit eDocs DM eenvoudig geëxporteerd kunnen worden naar het 'content' management systeem van RIS, waarna de raadsdocumenten kunnen worden gepubliceerd.

- Samenstelling van de eilandsraad voor het jaar 2015.

Het jaar 2015 stond in het teken van de eilandsraadverkiezingen. Op 18 maart 2015 gingen de bewoners van Bonaire naar de stembus om hun nieuwe raadsleden te kiezen. Dit jaar was het opkomstpercentage 78 %.

Stemmen per lijst met tenminste één zetel

<i>aanduiding politieke groepering</i>	<i>lijstnummer</i>	<i>totaal aantal stemmen</i>	<i>totaal aantal zetels</i>
Movimentu di Pueblo Boneriano (MPB)	5	2.755	3
Demokrat	2	2.726	3
U.P.B.	1	2.301	3

Tabel 1

De verkiezingsuitslag bracht belangrijke verschuivingen in de raad te weeg.

Zeven nieuwe leden deden hun intrede in de raad, terwijl ook de politieke verhoudingen zijn gewijzigd. UPB en DP vormen de coalitie en MPB de oppositie. Op 26 maart 2015 kwam de raad in nieuwe samenstelling voor het eerst bij elkaar. De vaste zitplaatsen werden conform artikel 19 van het reglement van orde aangewezen. Van de negen raadsleden zijn er 3 vrouw en 6 man, 6 raadsleden leggen belofte af en 3 de eed.

Afscheid is genomen van de eilandsraadleden mevrouw M. Silberie, en de heren R. Wilsoe en R. Santana.

Op 21 april 2015 zijn de heren Clark Abraham, Benito Dirksz en Norbert Silberie door de eilandsraad gekozen als eilandgedeputeerden. Op 28 april 2015 heeft de heer C. Abraham zijn ontslag ingediend als eilandsraadlid in verband met het aanvaarden van zijn benoeming als eilandgedeputeerde. Als opvolger van de heer C. Abraham werd de heer Michael J. Pieters op 28 april toegelaten als eilandsraadlid.

Tabel 2 geeft fractie aan en hun leden.

Fractie	Eilandsraadlid
MPB	ing. Elvis Erwin Jules Tjin Asjoe
MPB	Désirée Ermelinda Coffie Bsc.
MPB	Joselito Juan Statia Bsc.
DP	Robert Charles Mario Beukenboom
DP	Michael Joseph Pieters
DP	drs. Marugia Silvestra Modesta Janga
UPB	Pablo Joachim Kroon
UPB	drs. Esther Josephine Bernabela
UPB	ing. Edsel Simeon Winklaar MBA

Tabel 2

De gezaghebber van het openbaar lichaam Bonaire heer Edison Rijna is tevens de voorzitter van de eilandsraad, met ingang van 01 december 2015 tot 01 december 2016 is mevrouw Evelina F. Betancourt-Anthony benoemd tot waarnemend gezaghebber. De gesprekken in het kader van de evaluatie van de gezaghebber waren gepland in afwachting van de bekrachtiging van de 'verordening evaluatiegesprekken gezaghebber'. Dit heeft in 2015 niet kunnen plaatsvinden en in 2016 zal hieraan verder aan worden gewerkt.

Op 17 april 2015 werd een bestuursakkoord voor de periode 2015 – 2019 zoals overeengekomen tussen 'Partido Democratico Boneriano' (PDB) en de 'Union Patriotico Bonairiano' (UPB) getekend en op 26 mei 2015 werd het door de raad geratificeerd.

- **Het presidium**

Het presidium bestaat uit de voorzitter van de raad, de fractievoorzitters en de griffier. Het presidium telt 3 leden, de heren E. Tjin Asjoe (MPB), R. Beukenboom (PDP) en P. Kroon (UPB), allen fractieleiders en leden van de raad. De vergaderingen van het presidium worden tenminste eenmaal per maand gehouden. Het presidium is belast met procedurele aspecten ten behoeve van het functioneren van de raad en de raadscommissies in zijn algemeenheid. De inhoudelijke aspecten zijn voorbehouden aan de raad en de raadscommissies zelf. Tevens worden in deze setting de huishoudelijke aspecten van de raad besproken en verantwoord de griffier zich voor wat betreft het functioneren van de griffie.

- **Samenstelling van de Vaste Commissies voor het jaar 2015.**

De taken van de commissies zijn vastgelegd in artikel 117, eerste lid, WolBES: de commissies bereiden de besluitvorming van de eilandsraad voor en overleggen met het bestuurscollege of de gezaghebber.

Vaste Commissie Inter-eilandelijke en Koninkrijksrelaties (Interko)

Voorzitter	R. Beukenboom
Vice voorzitter	E. Winklaar
Lid	E. Tjin Asjoe

Vaste Commissie Bedrijfsvoering en Ondersteuning (B&O)

Voorzitter	E. Winklaar
Vice Voorzitter	E. Tjin Asjoe
Lid	M. Janga

Vaste Commissie Samenleving en Zorg (S&Z)

Voorzitter	E. Bernabela
Vice voorzitter	M. Janga
Lid	D. Coffie

Vaste Commissie Ruimte en Ontwikkeling (R&O)

Voorzitter	M. Pieters
Vice Voorzitter	J. Statia
Lid	P. Kroon

Vaste Commissie Toezicht en Handhaving (T&H)

Voorzitter	R. Beukenboom
Vice	E. Winklaar
Lid	J. Statia

1.2.2 Huisvesting

Het presidium heeft besloten dat de vergaderzaal van de eilandsraad uitsluitend wordt gebruikt voor vergaderingen van, en presentaties aan de eilandsraad en haar vaste, of door haar ingestelde commissies, het wettelijk huwelijk zich beperkend tot de handelingen van de ambtenaar van de burgerlijke stand en ondertekening van de huwelijksakte, de

inburgeringceremonie verzorgd door de gezaghebber, en de officiële vergaderingen van het centraal- dan wel hoofdstembureau bij verkiezingen en referenda. Het aantal trouwerijen gedurende het jaar 2015 was 65. Trouwerijen bij het Passangrahan vinden plaats zowel door de week als in de weekeinden op het tijdstip van hun keuze. De eilandsraad is akkoord gegaan om de foto's van ex leden van de raad die overleden zijn, in de voorzalen op te hangen in plaats van in de vergaderzaal, waar ze beter zichtbaar zijn voor het publiek. Het gereserveerde gedeelte op de begane grond voor kunst (expositie) is tijdelijk ingericht tot een vergaderruimte voor de fracties.

1.2.3 Financiën

Uitgaven raad en griffie 2015.

In onderstaand overzicht vindt u de werkelijke uitgaven in percentage.

Omschrijving	Percentage
Huisvesting Pasanggrahan	59.04%
Eilandsraad en raadscommissies	76.49%
Bureau Griffier	103.02%
Automatisering	43.66%
Rekenkamer BES	0%

Tabel 3

Op grond van de verordening fractieondersteuning ontvangen alle fracties jaarlijks een financiële bijdrage als tegemoetkoming in de kosten voor het functioneren van de fractie. De fractieleiders van de fracties Santana, MBL, UPB en PDB hebben een verslag (verantwoordingsformulier fractievergoeding) over het jaar 2014 tot 18 maart 2015 ingediend. Per 01 april 2015 is het totaal bedrag van \$124.720.30 ter beschikking gesteld als fracties ondersteuning. Elke fractie (3) heeft een totaal bedrag van \$41.570.10 ter beschikking

voor het jaar 2015. Deze bijdrage bestaat uit een vast bedrag per fractie en een bedrag per raadszetel en is bedoeld om de volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol van de fracties te versterken.

Voor kosten opleiding/cursussen is een totaal bedrag van \$20.000 begroot voor het deelnemen aan VNG congres en besteed aan een workshop debatteren, een tweedaagse workshop betreft staatkundig structuur / referendum en een lezing over integriteit. Voor automatiseringskosten is \$40.000 begroot voor het jaarlijks onderhouden van de raad informatie systeem. Als investering werd een bedrag van \$96.500 (eenmalig) geraamd voor het afronden van het RIS.

In het kader van het project voor de uitzending van de eilandsraadvergaderingen via televisie werd de geraamde kosten van kapitaal dienst gewijzigd naar gewone dienst op de post automatisering. Het presidium heeft besloten om het project aan te houden. Naar aanleiding hiervan werd het bedrag van \$57.000,00 overgeheveld naar 2016.

2. Resultaat

In dit hoofdstuk wordt het aantal ondersteunende bijeenkomsten weergegeven alsook een toelichting.

2.1 Bijeenkomsten

In onderstaand tabel is opgenomen hoeveel bijeenkomsten de afdeling Griffie ondersteuning aan heeft gegeven. Het vergaderschema voor het presidium en openbare eilandsraadvergaderingen voor 2015-2016 werd vastgesteld op 01-09-2015. Alle openbare eilandsraadvergaderingen werden live uitgezonden via de radio station Alfa FM 93.1 en de audio is beschikbaar op de RIS.

In tabel 4 zijn de geplande en gerealiseerde bijeenkomsten van de eilandsraad.

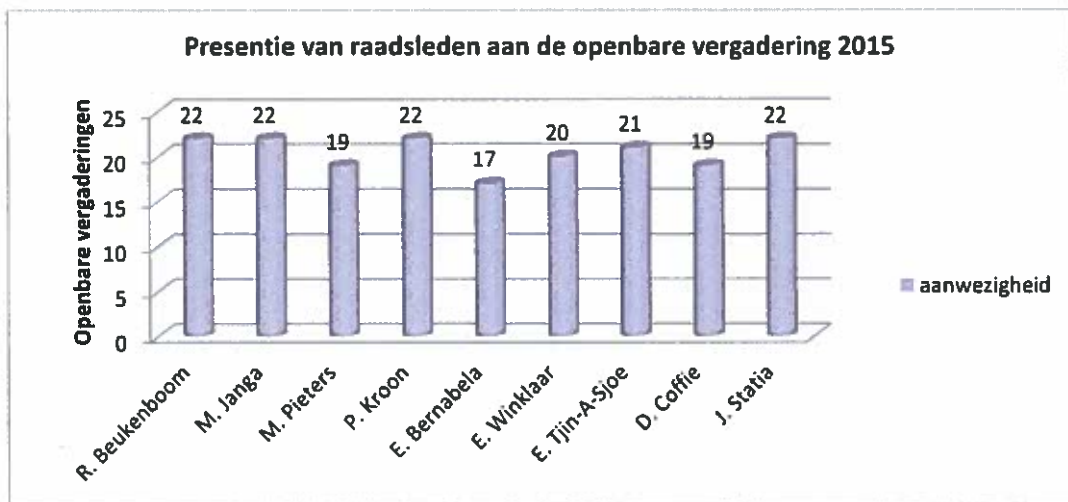
		Gepland 2015	Gerealiseerd 2014	Gerealiseerd 2015
Openbare eilandsraadvergadering (MVR)		11	18	8
Openbare eilandsraadvergadering (BVR)		11	19	17
Plechtige openbare vergadering		1	1	1
Presidium vergadering		12	15	13
		Gepland 2015	Gerealiseerd 2014	Gerealiseerd 2015
Vaste commissie vergaderingen	T&H	0	0	0
	R&O	3	2	3
	Interko.	0	1	0
	B&O	6	4	5
	S&Z	4	2	3
Werkbezoeken ¹		2	6	3
VNG congres		1	1	1
Cursus en trainingen		2	0	2

Tabel 4

¹ De werkbezoeken waren naar Saba, St. Eustatius en St. Maarten.

Presentie raadsleden tijdens openbare vergaderingen

De samenstelling van de raad is in maart 2015 gewijzigd, na de verkiezingen. Onderstaand grafiek geeft aan de aanwezigheid van de raadsleden in de nieuwe samenstelling bij de 22 gerealiseerde openbare vergaderingen vanaf 26 maart 2015 tot en met 14 december 2015. In 2015 is het 11 keer voorgekomen dat een raadslid afwezig was.

Tabel 5

Op 17 april werd er interviews gehouden met de raadsleden in het kader van de grote evaluatie over drie onderwerpen, bestuur, wetgeving en bevolking en op 25 juni vond er een additioneel gesprek met de evaluatiecommissie plaats.

Op 05 mei 2016 vond er een kennismakingsbezoek plaats van de Secretaris-generaal van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, dhr. Richard van Zwol aan de eilandsraad. De onderwerpen van gesprek waren: het meerjarenprogramma, CN-week, de evaluatie en het rapport van Ideeversa.

Op 02 en 03 juni bezochten de fractieleiders Beukenboom, Tjin Asjoe en Kroon samen met de griffier het jaarcongres van het VNG in Apeldoorn. Het thema was: "Dichtheid, dialoog en Democratie. Tevens hebben de fractieleiders gedurende hun verblijf in Nederland werkbezoeken afgelegd bij de Raad van State, De Kiesraad, de Vaste commissies BZK van de 2^e Kamer en de Rekenkamer Rotterdam.

Elk maand voorafgaand de vergadering van het Presidium dient er een onderhoud plaats te vinden tussen Het Presidium en de Rijksvertegenwoordiger. Door omstandigheden kon er alleen op 02 juli 2015 en 07 december 2015 voornoemd onderhoud plaatsvinden. Deze is vertrouwelijk en er vindt geen verslaglegging plaats.

Op 18 en 19 mei 2015 hebben alle eilandsraadleden, griffier, gedeputeerden, secretarissen en gezaghebber van de BES-eilanden een leiderschap ontwikkelingsprogramma gevolgd op St. Maarten. Het programma bestond uit twee onderdelen. 1. Informatie over taken en verantwoordelijkheden vanuit de wetten WolBES en FinBES. 2. Persoonlijk leiderschap. Een van de sprekers was de Burgemeester van Loppersum, die tot de beste bestuurders van 2013 is verkozen.

Op 23 juni, 28 september en 14 december 2015 vond er op verzoek van het College Financieel Toezicht (CFT) een onderhoud met de raad plaats.

Op 24 juni 2015 hebben 6 van de 9 eilandsraadleden deelgenomen aan een workshop 'debatteren' die verzorgd werd door de heer Peter van der Geer, oprichter en partner bij Debat.nl. Bij de nabespreking van de training in juni met de gezaghebber Rijna is verzocht om een vervolg workshop te houden.

Op 30 november 2015 vond bovengenoemde vervolg workshop plaats. De spelregels voor de debatten, het gedrag in de raad, de rol van griffier en voorzitter en de agenda van het presidium (ook: evaluatie van vergaderingen), het effect van 'live-streams' van vergaderingen waren praktisch en actiegericht besproken.

Op 14 september 2015 vond er een besloten informatiesessie aangaande het referendum verzorgd door de heren mr. dr. D.A.A. Boersema en mr. A.T.C. Nicolaas ten behoeve van de leden van de eilandsraad en het bestuurscollege.

Op 08 oktober brachten 8 burgemeesters een kennismakingsbezoek aan de raad.

Op 13 oktober 2015 heeft de raad een werkbezoek afgelegd bij de WEB NV op verzoek van eilandsraad lid de heer M. Pieters en liet zich onder anderen bijpraten over de plannen voor de uitbreiding van drinkwaterproductie in eigen beheer.

Op 06 en 07 november organiseerde het kabinet van de gezaghebber samen met de griffie een interactieve workshop naar aanleiding van een aangenomen motie tijdens de openbare vergadering d.d. 01-09-2015.

De thema was staatkundig structuur / referendum en werd verzorgd door mevrouw mr. Ursa Thielman en dhr. mr. Franklin Hanze.

Op 27-11-2015 heeft Prof. mr. Jaime M. Saleh een lezing verzorgd met als onderwerp integriteit.

Op 18 december 2016 is er een referendum gehouden conform verordening Referendum 2015 van 09 oktober 2015.

2 Personen hebben in 2015 gebruik gemaakt van het spreekrecht gedurende de openbare eilandsraadvergaderingen conform artikel 47 van het reglement van orde.

2.2 Vragen en verzoeken

Ook gedurende het jaar 2015 gold dat de raadsleden conform artikel 45 van het reglement van orde schriftelijke vragen via de griffier konden indienen. Tevens konden ze ook conform artikel 46 (vragenuur) vragen stellen. De fractie die in 2015 de meeste vragen heeft gesteld was de MPB.

Omschrijving	aantal	afgehandeld
Verzoeken aan BC om ambtelijke bijstand	7	1
Verzoeken aan BC om advies	1	0
Verzoeken aan BC om commentaar	1	0
Ontvangen vragen conform artikel 45	12	4
Ontvangen vragen conform artikel 46 (vragenuur)	2	2
Ontvangen vragen conform artikel 48	1	0
Vragen van ER-leden aan het Bestuurscollege	4	0
Vragen van ER-leden aan de Gezaghebber	3	3
Verzoek om documenten	7	7

Tabel 6

2.3 Registraties

Voor het jaar 2015 zijn er totaal 770 nieuwe documenten in het postregistratiesysteem eDocs/POVO geregistreerd. Het aantal ingekomen raadsbrieven neemt nog steeds toe. Van de achterstand over de jaren 2012, 2013 en 2014 werd er totaal 354 documenten in eDocs/POVO geregistreerd. Het restant (ongeveer 1103 pdf bestanden) van de achterstand over het 2013 werd door het bedrijf 'The One' geïmporteerd in eDOCS.

2.4 Bestuurlijke stukken

Eilandsverordeningen	5
Raadbesluiten	3
Moties (aangenomen)	8
Moties (afgewezen)	2
Moties (staking van stemmen)	0
Amendement	0
Afkondigingsbladen	3

Tabel 7

3. Activiteiten en actieplan van de griffie

Naast de reguliere werkzaamheden van de griffie (voorbereiding vergaderingen, verzamelen vergaderstukken, afhandeling ingekomen stukken, plaatsen agenda en vergaderstukken op de RIS etc.) zijn er een aantal activiteiten geweest in 2015 waarbij extra inzet nodig was.

Op 14 april gaf de griffier een presentatie aangaande de inhoud van een informatiemap, in het kort wordt ingegaan op de bestuursbevoegdheden van de raad, het college en de gezaghebber, de ambtelijke organisatie, de diverse instrumenten die de raad ter beschikking staan, de besluitvormingsprocedure, integriteit en een aantal algemene huishoudelijke zaken tevens toelichting betreft het gebruik van de RIS.

De officiële lancering van de RIS werd door de voorzitter van de eilandsraad, geassisteerd door de griffie en de afdeling ICT door middel van persconferentie voltrokken.

Ter vervulling van de wens van de eilandsraad om bij te dragen aan het actief informeren van de inwoners van Bonaire en andere belanghebbenden is de griffie begonnen met een traject voor de mogelijke uitzending van de openbare eilandsraadvergaderingen via televisie.

Actieplan 2015-2016

Het verder uitbouwen van een professioneel bureau griffier ter ondersteuning van de eilandsraadleden.

In 2016 zal er meer aandacht besteedt worden aan het bekendmaken van de RIS door flyers huis aan huis te bezorgen met informatie over de RIS.

De gegevens van de geïmporteerde documenten (1103) over het jaar 2013 naar eDocs moeten nog gecorrigeerd worden. En de volgnummers van de documenten over de jaren 2012, 2013 en 2014 die geregistreerd zijn in 2015 moeten nog recht gezet worden.

4. De gezamenlijke Rekenkamer

Tijdens een bezoek van een vertegenwoordiging van de eilandsraden van Bonaire en Sint Eustatius aan de Rekenkamer Rotterdam in juni 2015 is de wens geuit om zo snel mogelijk daadwerkelijk met de rekenkamer van start te gaan en bij het operationeel maken van de rekenkamer opnieuw ondersteuning te krijgen. Het ministerie van BZK heeft de Rekenkamer Rotterdam in een overleg laten weten dat er geen formele beletsels zijn om te starten met de rekenkamer, ook al heeft de eilandsraad van Saba geen lid benoemd. Door het ministerie van BZK was een budget toegekend voor de ondersteuning van de totstandkoming van de rekenkamer BES.

De Rekenkamer Rotterdam heeft een stappenplan opgesteld om tot een volwaardige en functionerende rekenkamer te komen. De gezamenlijke rekenkamer BES heeft gedurende het jaar 2015 nog geen enkele keer kunnen vergaderen en heeft dus geen onderzoek kunnen plaatsvinden naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het openbaar lichaam gevoerd bestuur.

6. De ontwikkeling van het dualisme

Op 10 oktober 2010 zijn de eilanden Bonaire, Saba en Sint Eustatius onderdeel van het Nederlands staatsbestel geworden. De nieuwe staatsrechtelijke positie van de eilanden is geregeld in het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden. De eilanden hebben de status van openbare lichamen in de zin van artikel 134 van de Nederlandse Grondwet. Daarmee is voorzien in een bijzondere vorm van decentraal bestuur binnen Nederland die vergelijkbaar is met gemeenten. In het slotakkoord van de miniconferentie over de toekomstige staatkundige positie van Bonaire, Sint Eustatius en Saba van oktober 2006 te Den Haag is opgenomen dat vijf jaar na het moment waarop de drie eilanden een staatsrechtelijke positie binnen het Nederlands staatsbestel verkrijgen, de uitwerking van de nieuwe staatkundige structuur door Nederland en de drie eilanden gezamenlijk wordt geëvalueerd².

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft op 22 september 2014 de Evaluatiecommissie Caribisch Nederland ingesteld in overeenstemming met de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba betreft de constellatie hiervan. De commissie heeft op 12 oktober 2015 haar eindrapport aangeboden aan de opdrachtgevers. De evaluatiecommissie heeft de doelstelling bij het onderzoek aangaande de werking van de nieuwe bestuurlijke structuur verwoord in een drievoudige doelstelling. Deze drievoudige doelstelling is door de evaluatiecommissie uitgelegd in een aantal hoofdvragen met toelichtende deelvragen. Hoofdvraag 3 is voor de griffie betreft haar eigen doelstellingen het belangrijkste en luidt als volgt:

- Hoe is omgegaan met de bevoegdheden en taken van de verschillende bestuursorganen?

Uit het onderzoek van de commissie blijkt dat eilandsraden zich sinds 10 oktober 2010 veel moeite getroost hebben om binnen de nieuwe bestuurlijke structuur te functioneren. Van een

² Rapport Werking nieuwe bestuurlijke structuur Caribisch Nederland (Rapport Spies)

functioneren in de geest van de WolBES is echter lang niet altijd sprake, zo wordt in interviews en op basis van de registratie van de raadsgriffies duidelijk. Noch de onafhankelijke controle, noch de kaderstellende functie zoals die met het politiek dualisme versterkt hadden moeten worden, komen goed uit de verf. De commissie constateert dat de gebrekkige of onvolledige informatieverstrekking vanuit het bestuurscollege en het ambtelijk apparaat als factor genoemd wordt die verklaard waarom de eilandsraad moeite heeft zijn controlerende taken naar behoren uit te voeren. De eilandsraad wordt lang niet altijd geïnformeerd over de besluiten genomen door het bestuurscollege, ook dan wanneer dat wettelijk wel vereist is. Een andere factor die door de commissie is genoemd is dat de capaciteit bij de griffie te gering is om de taakstelling naar behoren in te vullen, waarbij de commissie wel opmerkt dat de eilandsraad bevoegd is zijn ambtelijke ondersteuning te regelen en te verhogen (zie artikel 35 WolBES). Verder stelt de commissie dat uit het onderzoek blijkt dat het systeem van checks-and-balances op verschillende onderdelen niet of anders functioneert dan de wetgever voor ogen had. In de eerste plaats laat het onderzoek zien dat het horizontale toezicht, uitgeoefend door de eilandsraad en daarbij ondersteund door de rekenkamer zwak is en dat de eilandsraad niet goed in staat blijkt actief gebruik te maken van haar kaderstellende bevoegdheden. Dit wordt verder bemoeilijkt door het feit dat de bestuurscolleges over het algemeen geen uitgewerkte regeerprogramma's of begrotingen hebben die kunnen dienen als toetsingskaders voor beleid. De commissie concludeert dat de eilandsraad verstoken blijft van wettelijke voorgeschreven informatie alsook de burgers worden niet of onvoldoende geïnformeerd over door het bestuurscollege en de eilandsraad genomen besluiten en worden niet of onvoldoende geïnformeerd over de resultaten van het uitgevoerde beleid. Ook de informatieverstrekking aan burgers behoeft aandacht. Het onderzoek heeft uitgewezen dat het, wat het lokaal bestuur betreft, ontbreekt aan communicatievormen die burgers systematisch informeren over de genomen besluiten en de

voortgang op de beleidsdomeinen. De commissie concludeert dat van alle drie de eilanden het politiek dualisme op Bonaire het meest uit de verf is gekomen. Er wordt dan ook geconcludeerd dat de horizontale toezichtketen nog steeds zwak is op de eilanden.

De griffie concludeert aan de hand van de bevindingen van het onderzoeksrapport dat de griffie de volgende competenties verder moet ontwikkelen om te kunnen voldoen aan de kwaliteit die van de griffie verwacht mag worden: innovatief, flexibel/wendbaar, representatief en politiek sensitief. Naar aanleiding van het rapport Spies zal het lokale bestuur aan vele veranderingen onderhevig zijn. De veranderingen kunnen snel gaan en dit zal zeker het nodige van de griffie vragen. De griffie wil daarom met een pro-actieve houding en met de 'basis op orde' gereed staan voor de aankomende veranderingen. Goed in positie en alert reagerend invulling geven aan onze doelstelling: 'het ondersteunen en adviseren van de eilandsraad'. Een van de taken van de griffie is ook om burgers te informeren en belanghebbende te adviseren over de wijze waarop zij kennis kunnen nemen van stukken van de raad. Het is daarom dat in 2016 gestart zal worden met een project, in samenwerking met de afdeling Post en Archief, om alle stukken van de eilandsraad tot 2004, beschikbaar te stellen op de Raadsinformatiesysteem (RIS). Met dit project, naast haar andere taken, levert de griffie een bijdrage aan een transparant, integer, zorgvuldig en betrouwbaar lokaal bestuur dat functioneert in het belang van de gemeenschap van Bonaire.
